XI-ik évfolyam. 7-ik szám. Köszeg, 1891. február 15-én.

KŐSZEG ÉS VIDÉKE

Szépirodalmi, társadalmi, közgazdasági, ipar-kereskedelmi és nevelészeti hetilap.

TÖBB EGYLET KÖZLÖNYE.

Előfizetési ár:
Egész évre 4 frt. Félévre 2 frt. Negyedévre 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.
Előfizetési pénzek és reclamatiók a kiadóhivatalhoz (Feigl Gyula) intézendők.

Szerkesztőségi iroda: a táblaház iskola-utczai részében.
(Szerkesztővel értekezhetni d. e. 11—12. és d. u. 1—2-ig.)
Kiadói iroda: városkör 81. sz. a nyomdában.

Kéziratok, levelek s egyéb szerkesztőségi közlemények a szerkesztőséghez intézendők; mindenkor ostörtökön estig.
Megjelenik minden vasárnapon.
Hirdetések jutányos áron vétetnek fel.

A sajtó.

Az ujabb kornak legszebb vivmánya a szabad szó s az ezt kimondó szabad sajtó. A polgári szabadságnak leghatalmasabb védőbástyái, az osztályok választó falainak leghatékonyabb lerombolói ezek, melyek karöltve nyilvánulva százezerek, sőt milliók szivét és elméjét felélesztik s az eszmék tisztázására alkalmat nyujtanak. Tény, hogy az igazi szabadság olyan, mint a minőnek azt a mi századunk megalkotta, csak a szabad szó s a szabad sajtó kiséretében élhet meg. Magyarország — mondja egyik zsurnalisztánk — az európai államok ama legszerencsésebbikének egyike, mely a liberalismus két sine qua non-ját, a modern kultura alapkövéit olyan szüzi tisztaságában birja, a minőben irigylés tárgyát képezi az a monarchia minden részében. És ez tényleg igy van és nem is lehet másképp, hisz a magyar zsurnalisztikát hazánk legjobbjai, legszellemesebb férfiai teremtették és tették azzá, a mi. Hogy mit tett a magyar zsurnalisztika politikai és társadalmi létünk biztositása érdekében, azt minden műveltebb ember tudja és ezért annak e helyen való bővebb fejtegetése fölösleges valami.

A mi kisded városunk, Kőszeg, azon helyek egyike, a melynél szorgalmasabb és fogékonyabb ujság-olvasó közönsége kevés kisebb vidéki városnak van. Hogyan eshetik meg az mégis, hogy éppen Kőszegnek egy jobban támogatott és elterjedtebb lapja nincsen? Azt válaszolhatná erre valaki: mert szükebb körben három osztozkodik a közönség által nyujtott kenyéren, és az előfizetők nyelvi tekintetben is megoszlanak. Ez áll; hanem — merjük kérdezni — nem oly erős még Kőszegen az intelligens és magyar elem, hogy a magyar ujságot akkora pártolásban részesithetné, hogy az olyanná lenne, aminőnek a kőszegi magyar társadalom joggal megkivánhatná?! Azt hisszük, hogy: igen. De hogyan? Megmondjuk azt is. Le kellene tenni arról a bizonyos vidéki kényelemről, a mely nagyon szereti a kritikát csiuálui szóval, de a tollal kiállani a kűzdőtérre nem mer, vagy — ha jobban tetszik igy — nem akar. Nálunk bizony vannak elegen, akik az egyetlen magyar lap köré csoportosulva, azt emelni tudnák; szellemileg és anyagilag istápolni képesek volnának. De minek?! Existált ez a magyar lap eddig is, tengődhetik még majd a jövőben is. Ha pedig elenyészik, nos hát? akkor hadd veszszen, mint sok egyéb intézményünk, és mi a feledékenység fátyolát vetjük becses emlékére.

Lehet, hogy elkövetkezik az az idő, de az is lehetséges, hogy még igen messze van s talán el sem következik. Akár hogy legyen, annyi bizonyos, hogy még él és jobban áll a kőszegi magyar lap mint évekkel ezelőtt. De ez nem elég az üdvösségre. Nagyobb támogatást kéruénk a jövőben, támogatást: szellemit, anyagit, erőset. Állásfoglalást mindenki részéről akkor, ha elmondjuk azt, a mit jóuak és igaznak hiszüuk és vallunk és mások, a helyett hogy a megtámadott álláspontot megvédenék, zsörtölődnek, kigyót békát kiáltanak a szerkesztőre vagy a czikk irójára. Az ujságirónak joga és kötelessége megbolygatni mindent, ami helytelen és rossz, legyen az olyan öreg, mint a világ teremtése. Aki nem ugy látja és tudja helyesnek, jónak, mint az ujság, az álljon ki a küzdőtérre. Mondja meg nyiltan, férfias bátorsággal: mit tett és mit akart. Legyen annyi erkölcsi ereje, hogy meg merje védeni álláspontját s ha az nem helyes: hogy hibázott, hogy visszakozik. Ne keresse soha senki, ki mondja ezt vagy azt az ujságban, hanem azt, hogy mit. Az első ujságiró, a hires franczia bibornok is azt mondotta ki törvényben: Az ujságirónak mindig névtelennek kell maradnia, nehogy azt nézzék: ki mondta, hanem hogy mit mondott.

A sajtó hatalma és befolyása nagy jelentőséggel bir a különböző tényezőkre, melyek között a közönség — legyen az országos, legyen az fővárosi, vagy vidéki — élhet és fejlődhetik.

A Fertő-tó lecsapolása.

A Rába és mellékfolyóinak szabályozásával már annak idején tervezték a Fertő-tónak a lecsapolását is. Az a tervezet, melyet Meiszner Ernő kir. főmérnök a 70-es években készitett, kiterjeszkedett nemcsak a Rába, Rábcza, Répcze és Marczal folyók szabályozására, de bevonta a szabályozási terv keretébe a Fertő-tó lecsapolását s általában ezen egész vizvidék belvizeinek a lecsapolását, sőt a földöntözést is. Ennek a munkának a költségei azonban jóval meghaladták volna a tiz millió frtot s egyelőre még gondolni is alig lehetett arra, hogy az érdekeltség ily nagy befektetésre rászánja magát. Ennélfogva a végrehajtandó munkálatokat egyelőre csak az ár- és vizmentesitésre korlátozták s az 1885. évi XV. t.-cz. felhatalmazta a közmunka- és közlekedés-

TÁRCZA.

A fattyú.

Irta: **A. Horváth Endre.**

(Vége.)

VIII.

A haldokló vallomása.

Egy tökéletesen összeroncsolt testü embernél viraszt Schmidt uram. A szerencsétlen lassan lélekzik, olykorolykor magához tér, mig végre szemeit fölnyitva vizet kér. Egy leányzó nyujtja azt neki.

Miután a beteg eszméletnél van, foladja az utolsó kenetet, s azzal int, hogy gyónni fog a beteg, tehát menjenek ki. De egy tiltó mozdulatot téve, a jelenlévők maradnak s a beteg tört, akadozott hangon kezd beszélni:

. . . Isten rendelte igy, legyen meg az ő szent akaratja. Életemnek vége; azért nem halnék meg nyugton, ha azt, mi lelkemet nyomná, föl ne fedezném. . . . Midőn Kaszás Máritól — légy átkozott — boldogtalan fiam megszületett, apám elkergetett, mert megbecstelenitettem házát. Jól tette; megérdemeltem. Az Isten is megáldja azért, hogy fiamat odaadta egy bácskai hajdunak, ki fölnevelje. Oh, hogy én nekem látnom kellett, hogy szakasztják el szivemtől. De nem sirtam, mert megérdemeltem a szigoru büntetést. Azóta mindig, mint a kisértő lélek, jártam. Sirtam, hol senki sem látott; mert mindig fájt, hogy kiátkoztak; lelkemnek nem volt nyugta. Soha álmom nem volt, idő előtt megőszültem — — — s itt verejték gyöngyözött homlokán — — — Istenem, igazságos volt büntetésed! Fiamat nem találhattam többé; csak azt tudtam meg, hogy a szivtelen ember elkergette, elmarta, ide hozta Debreczenbe, hogy talán törül-ágrul lesz valakije, ki befogadja. Egy suszter volt, ki lelkem nyugalmát szerezte meg. Itt fiam biztosan volt s én — — — — itt Boris felsikoltott — — — Dobsa, irgalom Istene — — — Dobsa, Dobsa! — monda fogcsikorgatva a beteg, kinél a sebláz kezdett beállni, — Dobsa volt az a hajdu, az átkozott, a szivtelen — — — Jóságos ég, sóhajtott Schmidt uram, csak most ne vedd el erőmet — — — s törülni kezde izzadtságát. Majd a beteget nyugtatva, beszelésre ösztönzé, ki most szokatlan hevvel szólt: Itt járt köztetek e szent helyen, a nelkül, hogy tudták volna, ki ő — — — de én, apja, kiátkozott voltam s talán ha ide lépek e városba, megfog az apai átok — — — megfogott, — hörgött a beteg. — Fiam él Ferdinánd-huszár — — — Hozzátok fiamat, huh, a hajdu! hozzátok a fiamat, ő Karczag Jakab. Nézd, a halál, fiam, egyetlenem; ő itt van, ne tagadjátok, addjátok elő; — — — majd elhallgatott, s hosszu szünet állt be. Az óra éjfélt ütött s sorba tizenkettőt szólt a kakuk. A kuvik is kopogatta az ablakot, mily borzasztó éj — — — Karczag uram, anyámasszony csendes imádásba merültek, mig Boriska hű ebként kedves, csak most ismert bátyját apolta.

— Divinium auxilium maneat semper nobiscum — motyogott az öreg Schmidt tisztelendő, s korán felüli hévvel hagyta el a szobát egyetlen bucsúszó nélkül, megbotránkozására a háziaknak, kik nem tudták a dolgot mire magyarázni.

Kinos negyedóra telt el, mely idő alatt a beteg lázálomba merült. Beszélt összevissza rablókról, gyilkosokról, halálról, fiáról, kiátkozásról, s hideg verítték gyöngyözött homlokán. Végre egy mély sóhajjal vizet kért. Harman ugrottak föl. Az a jó édesapja itatta, az anyja fogta fejét, a Boriska addig váukosát igazgatta. Nézte, nézte azt az ősz, azt a sorsüldözött fejet, ugy szánta szegényt. A fájdalom megvénitette, mély barázdákat vont arczára, — — — ő agg volt teljesen.

S midőn elgondolta az a jó Boris leányzó, hogy ez az ő testvérbátyja, ezt neki szeretnie kell, hisz' ő egy egész kinszenvedést élt át. Álma a pokolba ragadta s most haló ágyán a kétségbeesés várja lelkét; mardosó lelkiismerete is emészti őt — — — ki van, ki fájdalmát enyhitse, hisz' kinozott, megvetett eb volt. Tudja hogy van fia, hogy talán él s ő nem láthatja — — — szegény Boris, odaborult a lázbeteg mellé, s a keblét szaggató kinos fájdalmát a természet jótékony zokogásba oldotta föl. Szegény, szegény Boris.

Fiam! kiáltott fel a lázbeteg, s Boriska forró homlokát vonta cserepes ajkaihoz, ugy keblére szerette volna vonni, de kezei erőtlenül hanyatlottak le, s kinos vonaglás állt be testén. Szemei üvegesedni kezdtek, s egyes fölkiáltása rekedt szavakba, hörgésbe fulladt.

— Vége van, — sikoltott Boris — — — Istenem, Istenem — s zokogva körültérdepelték az ágyat. Nem volt szó, nem, nem volt gyöngédebb, hivóbb szó, mint a milyennel őt ébresztgették.

— Isten! Szabaoth Istene, add vissza nekem, — búgott az öreg fájdalmasan. — vétettem ellened s ellene. Végy el engem, de őt hadd meg fiának — — — s egy könyhullatás nélkül nézte gyermeke végvonaglását. A fájdalom megkeményitette szivét az iszony láttára, s a tudat, hogy fia gyermeke születésével kezdte fájdalomutját, s most elaggott tehetetlen öreg Szenvedett, mig élt volna. Ez borzasztó — — — s ő sirni nem tud, csak érzi, hogy mily nyomoru teremtése az Istennek, mily bünös ember, s nézte a megindulás egyetlen jele nélkül a haldoklót.

Most az ajtó csendesen nyilt, s Schmidt uram és

miniszteri, hogy a Rába folyó szabályozását Bő-Sárkánytól Győrig, a hanszági csatorna kiásá-át Pomogytól a Rábczaig, a Marczal folyó végszakaszának rendezését, valamint az ezen munkálatokkal szoros kapcsolatban álló belviz csatornázásokat és a kis Duna partján az ártér széléig szükséges vedtöltések kiépítését legfölebb hat hét alatt a Rábaszabályozó társulatnak helybenhagyott tervei alapján eszközölhesse.

E törvénycikk alapján indultak meg a szabályozási munkálatok Radó Kálmán főispán erélyes és tapintatos kormánybiztossága alatt. Meiszner Ernő főmérnök műszaki vezetése mellett Freund és Neuschloss vállalkozók által.

A szabályozási munkálatok előhaladtával előtérbe lépett a Fertő-tó lecsapolásának a kérdése is és a közmunka- és közlekedési miniszter az irányelvek megjelölésével még két év előtt elrendelte e kérdés behatót tanulmányozását Ez meg is történt, a tervek elkészultek s a társulat igazgatója mult hó 29-én előterjesztette azokat a kormánybiztos mellé rendelt véleményező-bizottságnak.

A véleményező-bizottság ez ügyben már 1889. junius 28-án tartott ülésében nyilatkozott, mikor tekintettel arra, hogy a Fertő birtokossága nem czélozza a Fertőnek teljes vizmentességét és szárazontartását, hanem csak egy részét akarják gazdaságilag használhatóvá tenni -- azt javasolta, hogy e czélból a Hanság-csatorna megbővitve a Fertő valamely mélyebb részeig meghosszabbittassék s az Ikván át a Hanságba vezetessék. Erre a földmivelésügyi miniszter elrendelte, hogy a Fertő teljes levezetésére is tétessenek tanulmányok s a tervek, költségelőirányzatok és kinálkozó megoldási módozatok öss ehasonlitása is elkészittessék.

(Vége következik).

Helyi és vidéki hirek.

— **Rendkivüli városi közgyülés.** Tegnap d. u. 3 órakor rendkivüli közgyülés volt a városházán. E rendkivüli közgyülés összehivása azért vált szükségessé, mert Bottfy Vilmos városi pénztáros hanyatló korára és egészségére való hivatkozással nyugdijaztatását kérte és a városnak rögtön helyettesitésről is kellett gondoskodnia. Kimondotta a közgyülés egyhangulag, hogy Bottfy Vilmos kérésének engedve, és 29 szolgálati évet 30-nak véve, az állami tisztviselők nyugdijszabályai szerint számitva 720 frtnyi évi kegydijat állapit meg a pénztáros hosszu évek során át teljesitett hű és becsületes szolgálatáért, pénztári helyettesül pedig megválasztá Tuczentaller Lajos urat. A számvevői teendők ideiglenes vezetésére Matits János közgyám kéretett fel. Ezzel az ülés véget ért.

— **Honvédek bevonulása.** A honvédujonczok, körülbelől 250 fő, f. é. márczius 1-én bevonulnak Kőszegre és itt két hónapon át a Horváth- és Schey-féle kaszárnyákban lesznek elhelyezve. Két hónap mulva a jelenleg itt levő öreg póttartalékosok szabadságoltatnak és a most kiképzés alá vont ujonczok két évig tényleges szolgálatban itt tartatnak.

— **Tánczest.** Igen kedves, valósággal családias tánczestét rendeztek hétfőn este fiatal uri embereink a bálház helyiségeiben. Az estén csak meghivottak vehettek részt, de daczára ennek annyian gyültek össze, hogy valóban nagy feladat volt a rendezőknek mindenkit kielegiteni. Különösen nagy számban jelent meg a hölgyközönség, amiért azután nem is került mindig mindegyiknek tánczosa. De arról ki sem tehet és szépeink nem is fogják azt rossz néven venni gavalerjaiktól, mert ők megtették a magukét; tánczoltak eleget. A hölgyek közül ott voltak: özv. Andráskayné, Beckerné, Banessné, dr. Bieringer Mórné, Chernel Kálmánné, Divald Gózáné, Elmerné, Freyberger Sándorné, Gabriel Józsefné, Häusler Viktorné, Hechinger Imréné, Herzfeld Alfredné, Hofmannné, Ivanszky Károlyné, Jenny Henrikué, Kovácsné, özv. Kresz Lipótné, Mazuthué, Markovits Józsefné, Mohlné, Pados Gáborné, Pfeffel Jánosné, özv. Piattiné, Pohl Rikárdné, özv. Purt Frigyesné, özv. Schäffer Lipótné, Schermann Mátyásné, Schuppler Henrikné, Seper Lászlóné, Sissovits Dénesné, Steiertein Gáborné, dr. Stúr Lajosné, Szendyné, Szluha Dénesné, dr. Thomas Lajosné, özv. Ulrichné, Vidt Gézáné, Windisch Antalné. Leányok: Andráskay nővérek, Becker Miczi, Beness nővérek, Binder Paula, Böhm Anna, Csácsinovits nővérek, Chernel Sarolta, Eitner Miczi, Elmer Etelka, Herzfeld Miczi, Ivanszky Emma, Jenny nővérek, Kollárics Mari, Kulcsár Aranka, Kovács Mariska, László Vilma, Leuner Anna, Markovits Terka, Markusovszky Helen, Pohl Elza. Purt Cornélia, Schäffer Anna, Schermann Irma. Schwarz Marcsa, Seper nővérek, Sissovits Emilia, Szlávik Auguszta, Turcsányi Berta, Ulrich Anna.

— **Konkordia és kereskedelmi kör.** Egy közös farsangi mulatságot rendezett utolsó farsang szombatján e két egyesület. Hogy érdekesebbé tegyék az estet, tomboláról is gondoskodtak, a mely azonban a huzások hosszadalmas volta miatt épen az ellenkezőt eredményezte. A mulatság látogatott volt, de nem olyan „igen", amint azt a „Vasvármegye" kőszegi levelezője jó előre irta meg e lapnak.

— **Hamvazó szerda.** A mult szerdán beléptünk a negyvennapi böjt időszakába. Plébánia-templomunkban már fél 8 órakor mise volt, mely után kezdetét vette a hamvazás. Este a szokásos „hering-schmaus"-ra gyülekeztek sokan, hogy a farsangi gyomrot megreperálják s a böjtinek alapot vessenek. Igy tartja azt a szokás.

— **„Sertő kuplék."** A *Kőszeg és Vidéke* f. é. 6-ik számában az itt időző szintársulat egy nőtagja által a szinpadon elénekelt kuplékről, mint sértőkről tétetvén emlités, szerző megfelelő helyen és illetékes személyek előtt tett nyilatkozata szerint azok tartalmával sérteni senkit sem akart. Ennélfogva a lapunk fent emlitott számában foglalt erre vonatkozó közleményeink tárgytalanokká váltak.

— **Szineszet.** Heltai N. szintársulatának távoztával nálunk egy kis magyar szini ciklus fejeződött be, melynek eredményével ugy a közönség, mint a szintársulat teljesen meg volt elégedve. A közönség jó darabokat kapott sikerült előadásokban, a szintársulatnak pedig gyakori zsufolt házai voltak és lelkes publikuma. A szinészek legtöbb előadáskor igazi ámbicióval játszottak, a direktoron pedig kellemesen hatottak emellett a telt kasszák. Heltai és neje szinpadi jeleneteikben maguk is mindig tetszettek, de a társulat más tagjai is, nevezetesen Várady J. az ő előkelő szép euekmodorával és a társulat kedvelt komikusa, Polgár Béla, mondhatni: fényes sikert aradtak.

— **A hazak elejét,** daczára a rendőrség részéről történt figyelmeztetéseknek, nem tisztogattatják a háziurak. Egy párt kivéve, a legtöbb teljes közönynyel nézi a lebukó embereket, sőt maguk is a szitkolódók táborába csapnak át, ha véletlenül elcsuszik a lábuk más háza előtt. Addig szitkozódnak, addig puhitgatják egyesek a tagjaikat, mig majd a tavaszi nap végzi a háztulajdonosok munkáját, s eloszlatja a haragosok homlokairól a redőket.

— **A madarak barátja** Midőn ebben a zimankós időben a hófődte földön alig találnak valami táplálékot az ég madarai s szárnyesattogtatva koldus módon kéregetnek a házak környékein, milyen jól eshetik nekik, ha észreveszi az ember s dob oda egy kis kegyelemmorzsát; milyen hálásan doboghat szegénykéknek apró kis szivecskéjök. Bizony jót cselekszünk, ha teszünk értök valamit. Tanulhatunk e tekintetben Beke L. urtól, ki nemcsak otthon, hanem az utczán jártában is megkönyörül az éhező madárseregen és szórja nekik a zsebében rejtett magot. Nemes tette nem szorul dicséretre!

— **Farsang vége Svábfalun.** (Levél Kőszeg külvárosából.) „Lesz még Csicson búcsu", — Svábfalun meg minden évben három napig tartó dinom-dánom, azután meg holtig tartó szánom-bánom. Csakhogy az idevaló fiatalság nem igen szokta az illendőség ellen elkövetett hibáit szánni, bánni, — kidőzsöli magát, azután megnyugszik sorsában, a elvár megint egy évig, hogy egy kis intermezzoval in kommune ujra mulathasson. Az idén a hushagyókeddi mulatságot a délutáni havazás megrontotta egy kissé, de a mennyivel kevesebb bor fogyott, annyival több „Zickernudl" megmaradt. „Ó te áldott Zickernudl!" Megjelenésed meghozza számomra is a farsangvégi vakácziót, ekkor nekem is kijut egy kis pogány mulatság, — de nem használom ki, inkább physiologus vagyok ilyenkor, s mivel sokszor szemléltetek, magam is szemlélővé válok. — Két helyen szólt a muzsika. Egy magánházban, hol a serdülő ifjuság, — Magyarország leendő népfölkelői tánczoltak, és a korcsmában, hol öt szál trombitás czigány fujta a tánczoló fiatalság — no meg a jó kedvében határt nem ismerő falu kovácsa — lábai alá a rogyogós nótákat. Bachus és Terpsichore megelégedhetnek. A három napig tartó és az önkimerülésig vitt áldozathozatalban a résztvevők derekasan megfeleltek. O vanitas vanitatum! ez a legörömteljesebb mulatságuk, még az öreganyáknak is! mert őket is megczepperlpolkáztatják. Csak legalább legdrágább kincsöket ne vinnék oda az anyák! *Nebulo.*

-- **Csevegés a hétről.** Farsangot temetni mentem hétfőn este a bálházba. — Azt a sok keserüséget, amit ez a bálház okozott nekem az utóbbi időben — gondolám magamban — azért is visszaöntöm abba a bálházba. És ugy tevék. Egyes-egyedül hajtattam oda elég későn ugyan, de még mindig idejében. Azonnal hozzáfogtam szándékom kiviteléhez, csakhogy mindjárt a kezdetén bennrekedtem. Akadályok merültek fel, melyek elül sehogysem térhettem ki. Ámultamban a paradicsomi szép életen, melyet fiatalaink mintegy varázsütésre teremtettek, elmulasztottam a cselekvés terére lépni; de czélt azért mégis értem. A hétfői bálházi kép elfeledtetett velem minden keserüséget.

— **Fölmentve.** Olvasóiuk közül bizonnyára többen emlékezni fognak azon esetre, hogy Pfeiffer János hámori urodalmi erdőőr 1889. évi augusztus hó 17-én este a rendeki határszélen Szupper János felső-lászlói lakost, az ismert orvadászt agyonlőtte. Ezen ügyben e hó 13-án tartatott a szombathelyi kir. törvényszék előtt Zsitvay Leo törvényszéki elnök ur elnöklete alatt a végtárgyalás, melyen a vádhatóságot dr Ajkas Károly kir. ügyész ur, a védelmet pedig Markovits József kőszegi ügyvéd ur képviselte. A kir. törvényszék a végtárgyalás után nyomban kihirdetett ítéletével a védelem részéről előadott érveket tette magáévá és vádlott cselekvényét jogos önvédelemnek minősitvén, őt a szándékos emberölész vádja alul felmentette.

---

még más egyén lépett a szobába. Az az egyén pedig Karczag Jakab volt.

Egy pillanat alatt végig járta elméjét a tudat, hogy ő egy bünös szerelem gyermeke. Ő nevéért küzdött s most az meg van, de becsülete nincs; ismeri atyját s még csak mondani sem tudja neki; „Atyám!" Nem ismerte, ő idegen apja mellett s ez a haldokló itt nemzette, ez, a korcsot, kinek szemébe vághatja mindenki: „fattyú", s ő csak nem is pirulhat, mert igaz. Ezért éljen, ezért reménykedjék egy jobb jövőben, hogy most szülői bünét szenvedje? Sulyos kereszt. Rajta, ha megátkoztam születésemet, ha megát'oztam kinzóimat, te vagy a legnagyobb, nem ember, hanem ördög, te, nemző apám. apja egy fattyúnak, három élet gyilkosának. Rettentő átok készült elhagyni ajakát — — de ekkor a haldokló kifordult, fölnézett merően, áthatóan nézte Dobsát.

A szemek még egyszer visszanyerték fényüket, de a karok az erőt már nem, s tompa hörgéssel, fuldoklással zokogott az aggastyán beteg. Tagjait egy pillanatra ifjonti életerő szállta meg, fölült, kezét kiterjesztette. Szólni akart — — —

— Dobsa! — sikoltott az öreg Karczag vissza tekintvén — — — Boriska csak nézte, nézte azt a régi Dobsát; ő volt csakugyan — — — s keblére omlott az ezredesnek.

— Fiam! — kiáltott a jó anyámasszony; lábaihoz omlott, fuldokolva ölelte át térdeit, — — — ott van apád, bocsáss meg neki, te már az én fiam vagy — s fölugorva a beteghez rohant, csókjaival halmozta el s az, mintha még erős lett volna, kitárta reszkető, hidegülő karjait. — — — Dobsa szive elolvadt, letérdepelve megcsókolta a szenvedő kezét, homlokát s a beteg elszunnyadt. De azért még mindig térdepelnek, Schmidt uram fönhangon imáz a siránkozók hangjaitól kisérve. A beteg mosolyogva fordult ki fia felé; látszott, hogy szólni akar még egyet, még valamit mondani akart, talán hogy oly boldog, oly kimondhatatlanul boldog, s ott uszott még utoljára is könyben fénytelen szeme; már a mit ki akart mondani, hogy ő oly boldog, nem mondhatta ki, elköltözött ura Istene elé, ki országába fogadta fiát, mert már e földön elszenvedte a pokol kinjait.

Elégeljük meg a szomorú képet. Engedjünk a napnak helyet a gyászos szobában s mondjuk a siránkozókkal: „Isten nyugosztalja őt!"

IV.

A név becsülete.

Szegény Karczag Jakab, ment, futva ment a táborba, hogy törvénytelen nevét halálával szentesitse. Kereste a halált, de az kerülte öt; megvetette életét, oroszlán bátorsággal kereste a harczot, hol a legrémesebben dúlt, de nem tudott meghalni. Mellette és alatta bajtársai feküdtek — — — elgondolta, hogy mért nem tud ő helyettök meghalni. — — — Neki ennyi életet látni kimulni, hisz' az átkos multjánál is nagyobb fájdalom. Vakmerő fegyvertényei csak hirét növelték s rövid időn „ördög ezredes" néven nevezték. De neki nem diosőség, neki halál kellett.

Midőn pedig hire jött, hogy a muszka jön, el kell állnia a szorosokat, ő azonnal elhelyezését kérte a kormánynál a „borgói szoroshoz", egyike a legveszélyesebb pontoknak. 1849-ik év tavaszán már itt találjuk Karczagot, de az előőrsök is jelentették a munkát.

* * *

Várva-várt nap. Végre földerült az óhajtott pillanat, halálával hitelesitheti nevét.

Minthogy 800 főnyi rendes katonája, s a nemzetőrökkel s fölkelő sereggel miutegy ketezer embere lehetett. Már harmadnapja az ostromnak, a muszka nem tudott betörni; serege fogytán a nemzetőröket pedig haza bocsátotta.

De mégis elég jókor érkezett segély a rendkivül fontos ponthoz. Urhegyi Miklós lovas kapitány mintegy 500 emberrel érkezett Borgóhoz, az ostrom harmadik napjában. Karczag leverten fogadta őket, mig a sereg njongva borult a nem várt mentők keblére. A sereget legott elhelyezték s Urhegyi a vezér sátorához sietett.

Rég ismerték egymást; némán, szótlanul karolta át a kapitányt, Karczag ezredes bort hozatott s magukra maradtak. Karczag ezredes törte meg a csendet.

— Miklós, szüleimet megtaláltam, illetve atyámat. Fattyu vagyok. Mersz-e még nálam maradni? Én azért jöttem. hogy a halált keressem. Holnap döntő csata lesz. Erzem, hogy elveszek. Ha talán ebben akadályoznál, vezéri hatalmam teszem mérlegbe. Ha most is evvel a szándékkal állsz itt, ugy pusztulj, nem ismertelek s gondom lesz, hogy utba ne légy. — Igy beszélt az ezredes a legnagyobb fagyossággal.

— Küldve vagyok segélyül, seregem fölött én parancsolok. Ennyit végy tudomásul Karczag ezredes. Különben azért vagyok itt, mint te, s nem fogod a hősi halált irigyelni -- válaszolt Urhegyi.

— Korántsem! — felelt élénken az „ördög ezredes" — a te életed más három élete, Boris mit vétott, utánad eped. Szülői öregek, ki lesz gyámoluk? Téged szeretett, mig diák voltál: emlékszel, mikor katonának csaptam föl, az iskolában mondtam neked, ha elmegy, téged is ebrudon tesznek ki. Nem mentél el, hanem leveleztél. Ne tagadd, irásod tanud. Láttam leveleid. Te tartalék leszel tehát, s engedelmeskedel.

— Én követelem, s a legveszélyesebb pontra állitsa; követelési jogommal élnetek, mert — — —

— Itt én vagyok az első -- vágott közbe az „ördög ezredes". — De különben — s itt ördögi terv villant meg agyában — előőrsre mégy éjfél után; az ellenség állását lehetőleg megközelited, s hajnalra jelentést teszel. — S most hivatalos hangon folytatá, hirtelen megmásitva tervét:

— **Nyilvános köszönet.** Heltai Nándor szinigazgató azon rend iviili pártolásért, melyre a városi hatóság, a közönség és a sajtó részéről érdemesittetett, nyilvánosan is hálás köszönetet nyilvánitja.

— **Sopron halottja.** Flandorffer Ignácz lovag, udvari borkereskedő a napokban meghalt. Flandorffernek a város fölvirágzásában nagy érdeme volt, s különösen számos jótékony intézetet létesitett. Halála egész Sopronban mély részvétet keltett.

— **Tüzoltoi tánczvigalom**. Locsmánd nagyközsége, melynek oly sok maga teremtette hasznos intézménye van, még a farsangot is arra használja, hogy a közjóért mulasson. E hó 8-án tartották ott meg az uri és polgári osztály által nagyon látogatott tüzoltói tánczvigalmat, nagyon csinosan feldiszitett teremben és jó czigányzene mellett. A sikerült tánczvigalom rendezése Szollár Gyula buzgó főparancsnok ur érdeme, ki sem fáradságot, sem költséget nem kimélt. — Összes bevétel volt 63 frt 10 kr. A kiadás 32 frt 60 krt tett, tehát tisztán megmaradt 30 frt 50 kr. Felülfizetéseket szives volt megtenni: Ruston J. J. Gyüleviz 5 frt, Táborhegyi Antal, Locsmánd 10 kr, Söpf Ernő 50 kr, Weindl Lipót 1 frt, Pösl Péter, plébános és családja 1 frt, Krutzler István 40 kr, Hubert dr. 50 kr, Löw Fülöp lelkész 50 kr, Szovják Dénes jegyző 1 frt 50 kr, Ádám Imre 20 kr, Böhm Teréz 50 kr. Bálint Gyula 50 kr. Huszár Szidi kisasszony 50 kr, Pacher János 2 frt, Baumgartner János 50 kr, Zaunfux Pál 50 kr. Stoigl Imre 1 frt 50 kr. és Szollár Gyula 5 frt.

— **Magas életkor.** Locsmándon a mult héten meghalt Jugovits Teréz, egy 95 éves öregasszony, kinek unokája, Jugovits János esküdt, már öregapa.

— **A kiralyi tábla.** A győri kir. tábla személyzete. Elnök: Erdély Sándor. — Tanácselnökök: Vági Mór, Zoltán Géza. — Birák: Braidsver József, Uhlyarik Gedeon, Horváth Kálmán, Schmied Gejza, Szeghő István. Hollerung Alfréd, Kiss Gábor, Szabó György, Mészöly Lajos, Tóth László, Tairring Lajos. — Fogalmazó: Már József. — Irodatisztek: Sziebenliszt István, Szilágyi István. — Irnokok: Szüts Lajos, József Gyula. Területéhez tartozik. Tvszék: Győr. Jb. központ, Magyar-Óvár, Nezsider, Szent-Márton, Téth. — Tvszék: Komárom. Jb. központ, Esztergom, Muzsla, N.-Igmánd, Perbete-Ó-Gyalla, Tata. — Tvsz. Sopron. Jb. központ, Csepreg, Csorna, F.-Pulya, Kapuvár, Kis Marton. N.-Marton. — Tsz. Szombathely. Jb. központ, F.-Eőr, Kis-Czell, Körmond, Kőszeg, Muraszombat, Német-Ujvár, Sárvár, Szent-Gotthard, Vasvár. — Tsz. Veszprém. Jb. központ, B.-Füred, Devecser, Enying. Pápa, Zircz. — Tsz. Zalaegerszeg. Jb. központ, A.-Lendva, Sümeg, Tapolcza.

— **Potvasar** fog tartatni Rnm községében folyó hó 25-én.

— **Szerkesztőcsere.** A „Muraszombat és Vidéke“ czimü hetilap szerkesztőt cserélt. A lap ezután „a vasvármegyei gazdasági egyesület muraszombati fiókja“ szerkesztésében jelenik meg. Felelős szerkesztője Takáts István, állami iskolai tanitó, derék földink lesz.

— **Önkéntes tüzoltó-egyesületek.** A szomszédos Borsmonostor, Kethely, Alsó- és Felső-László sopronmegyei községekben a mult évben alakitották meg egyenkint az önkéntes tüzoltó-egyesületeket A nevezett egyesületek alapszabályai, a m. kir. belügyminiszter által f. é. 9321, 9322, 9323 és 9324. sz. alatt a bemutatási záradékkal ellátattak.

— **A „Dunántuli közmüvelődési egyesület“** tagsági bejelentési iveit már szét küldötte. A ki a tagsági bejelentő ivet aláirja, ezzel belép a „Dunántuli közmüvelődési egyesület“ tagjainak sorába. Az Aláirással, esetleg aláirásokkal ellátott iv a következő czimre küldendő vissza: „Dunántuli közmüvelődési egyesület“ Budapesten. A „D. K. E.“ tagja lehet Magyarország minden ferfi és nő lakosa vagy olyan. birtokosa is, kinek állandó lakhelye az ország határán kivül van. A „D. K. E.“-ben a tagok kötelezettségei a következők: a) az örökös tag legalább egy ezer frt alapitványt tesz s ezt legfeljebb öt év alatt befizeti; b) az alapitó tag legalább 100 trt alapitványt tesz s ezt legfeljebb 5 év alatt befizeti; c) a pártoló tag legalább öt egymásután következő évre évenkint 10—10 forint fizetésére kötelezi magát; d) a rendes tag legalább 10 egymásután következő évre 2 frt évi tagdij fizetésére kötelezi magát; e) a gyámolitó tag az, a ki a legutóbbi (d) pont alatt emlitett tagsági dijnál kisebb összeggel vagy egyéb adománnyal járul az egylet czéljaihoz. A bejelentési ivekhez Széll Kállmán következő sorai vannak mellékelve:

„Igen tisztelt uram!

A lapokból bizonyára méltóztatott tudomást venni azon mozgalomról, mely a „Dunántuli Közmüvelődési Egyesület“ megalakulására vezetett. Ez egyesület feladatává tüzte ki a dunántuli megyékben a nemzeti kultura terjesztését, a kivándorlás lehető megakadályozását és a dunántuli lakosság anyagi jólétének minden törvényes eszközzel való elősegitését. Engedje remélnem, hogy nagybecsü közreműködését is, melyre kiváló sulyt helyezünk, nem fogja megvonni a hazafias vállalkozástól. Egyesületünk csak ugy számithat biztos sikerre, ha a dunántuli társadalom előkelő tényezői egyesülnek a nemes czélra és igy számitanunk kell közreműködésére melyre hazafias czéljaink nevében ezennel a legmelegebben felkérem. Szives válaszát kérve és várva maradtam Szell Kálmán.“

Vegyes hirek.

— **Felhivas** a t. cz. magyar földbirtokos urakhoz és a gazdatiszti karhoz. A magyar gazdatisztek és erdészek országos segélyegyesületének választmánya a több oldalról nyilvánult óhajtásoknak megfelelőleg, egy magyar gazdatiszti congressus megtartását elhatározta. Czélja ezen congressusnak a gazdatisztek erkölcsi és anyagi helyzetének biztositása, a gazdatiszti nyugdijintezet életbe léptetése, valamint egyéb ugy a gazdatisztek, mint a földbirtokosok érdekeit érintő nagy fontosságu kérdéseknek alapos megvilágitása és megvitatása. ezen kérdések megoldásának előkészitése a szükségesek mutatkozó határozatoknak hozatala által. A gazdatiszti congressus f. é. május hó 6—8. napjain Budapesten a „Köztelken“ (Üllői ut 25. sz.) fog megtartatni. A congressus ülései mindig délelőtt 10 órakor kezdődnek. Ezen congressuson minden magyar földbirtokos es gazdatiszt részt vehet, a ki ebbeli szándékát a congressus rendező-bizottságnak legkésőbb f. évi ápril hó 20-ig bejelenti és az 1 frtban megállapitott részvételi dijat előre beküldi. A congressus napirendje a következő: I. Elnöki megnyitó. II. A gazdatisztek anyagi es erkölcsi érdekeinek biztositása. III. A gazdatisztek nyugdij-intezetének felallitása. IV. A tiszti százlóli rendszer előnyei a birtok jövedelmezése szempontjából. V. Az elhelyezés szabályozása. VI. Beadott inditványok és határozati javaslatok tárgyalása. Tisztelettel felkérjük a congressuson tárgyalandó ügyek iránt érdeklődő földbirtokos urakat és gazdatiszteket, hogy a congressuson személyesen résztvenni és az iránt ismerőseik köreben minél nagyobb érdeklődést kelteni szivesked jenek. A gazdatiszt urakat még ezen felül felkérjük, hogy a congressus napirendjebe felvett fontos ügyek előzetes megbeszélése czéljából vidékeiken összejöveteleket rendezzenek és az ezen összejöveteleken nyilvánuló nézeteiket a rendező-bizottsággal közölni ne terheltessenek. A congressus érdekében való minden közleményt, vagy megkeresést: a magyar gazdatiszti congressus rendező-bizottságának Budapest, „Köztelek“ czim alatt kéljük beküldeni. Budapest, 1891. február hó. A magyar gazdatiszti congressus rendező-bizottságának megbizásából: Krocsák G. Emil.

— **Hirlapstatisztika.** Hirlapstatisztikát állitott össze dr. Szinnyei József. E szerint a folyó év első napján megjelent Magyarországban összesen 834 hirlap és folyóirat. A magyar lapok száma 645, a német lapoké 132, a szláv lapoké 37, a román lapoké 15, olasz nyelvü 2, franczia 3. A fővárosban 298 magyar lap jelenik meg. Az első magyar hirlap 1780 januar 1-jén jelent meg Pozsonyban „Magyar Hirmondó“ czim alatt. Budapesten 1788-ban indult meg az első magyar rendes hirlap „Magyar Merkurius“ czim alatt, mely heteenként kétszer járt. Nálunk 9558 magyarul beszélőre esik egy magyar hirlap és 16.441 főre egy lap; az amerikai egyesült államokban 3081 egyénre esik egy lap.

Nyilt-tér.

Báli selyemszövetet 60 krtól — 6 frt. 35 krig, méterenkent (mintegy 300 különféle szinben és nemben) szétküld vég- és darabszámra bérmentesen és vámmentesen **Henneberg G.** gyári raktára (udvari szállitó). Zürich. Mintát postafordultával. Levelekre Svájczba 10 kros belyeg ragasztandó.

Közgazdaság.

Mi az oka annak, hogy a jobb minőségi baromfi-fajok köznépünknél oly nehezen terjednek?

Ki figyelemmel kiséri a „Házi szárnyasaink“ egyes számait keletkezésétől fogva a mai napig, az észrevehette azt, hogy e lapnak az a czélja, hogy hazánkban a baromfi-tenyésztésnek eddig figyelemre alig méltatott ügyét azon polczra helyezze, mely ügy, franczia, angol s más országokban, már rég helyezve van, s különösen hathatósan közreműködik azon, hogy a már meghonositott jobbminőségü külföldi baromfi-fajok minél szélesebb körben terjedjenek el hazánkban; s valóban e lapnak érdeme az, hogy ma, széles e hazában mindenfele tenyésztik a jobb minőségü baromfiakat, mint ezt igazolták a Nagy-Körösön, Debreczenben rendezet baromfi-kiállitások, s a Budapesten csak nem rég rendezett baromfi-vásár.

De ki e kiállitásokon, s a Budapesten rendezett baromfi-vásáron részt vett, azt is tapasztalhatta, hogy e jobb minőségü fajták tenyésztése ma még nagyobb részben vagy üzérkedési szempontból, vagy pedig kedvtelésből üzetik, s hogy e fajok tenyésztése még korán sincs annyira elterjedve, mint annak valóban elterjedve lennie kellene, s itt fel lehet vetni azt a kérdést, hogy valjon mi az oka annak, hogy a jobb minőségü baromfi-fajok miért nem örvendenek nagyobb elterjedésnek?

Szerény nézetem szerint ez két okra vihető vissza. — Először arra, hogy a jobb minőségü baromfiak drágák, másodszor pedig arra, hogy azok a nagy közönség s különösen a baromfi-tenyésztéssel foglalkozó köznép előtt alig ösmeretesek.

Ki figyelemmel kiséri a baromfiakra vonatkozó hirdetéseket, vagy ki, akár a nagykörösi, akár a debreczeni kiállitáson, avagy a budapesti állatkertben tartott baromfi-vásáron megfordult, szörnyülködéssel olvashatja s olvashatta, az egyes baromfi-törzsekért kért árakat, — magam tudok reá esetet, hogy egy törzs Plymouth-Rocks idei költésü csirke, melyet az illető tenyésztő oda haza szivesen odaadott volna 4—5 frtért, Debreczenben

---

— Kapitány ur, egy erős kémcsapattal induljon azennal s tudja meg, várhatuuk-e támadást.

Urhegyi fölugrott, katonásan tisztelgett, s mintegy tiz percz alatt erős kémcsapattal vágtatott el.

— Ütközetbe nem fog bocsátkozni, — mormogott az ezredes, — hanem visszavonul. Kétségkivül elfárad, mert a visszavonulás jelen esetben ütközettel jár — — ismerem jól a nyakas jász-kunt, nem egykönnyen adja meg magát. Majd visszajön.

Ez idő alatt alig egy órányi távolságra heves puska-topogás hallatszott.

— Már oly korán? még alig háromnegyed órája — — — s itt épen kardját övezte, midőn jelentette a napos tiszt, hogy a muszka cseltámadással élvén, a szorost birtokába ejtette, s a kémcsapatot körülfogta.

— Lovamat! — orditá az ezredes. E pillanatban multjának minden emléke fölzúdult keblében. Nem elég fátyolozott multja, hanem még egy szelid női szív gyilkosa is legyen. — Isten mentsen! Urhegyinek élnie kell, hisz' az a szelid, angyali lelkü Borcsa a halále volna. — Tervét a végzet keresztül huzta. Ő ugyanis ugy eszelte ki tervét, hogy az erős kémjáratban a sereg kifárad s tartalékba helyezheti s ő — az ezredes — keresztülviheti akaratát, megszentelheti, törvényesitheti nevét.

Mire a csata szinhelyére ért az „ördög ezredes“, már nem csak a kémcsapat, hanem seregének végső részei is tűzben voltak. Egyszerre „hurráh“ kiáltás hasitja át a léget, az oroszok a szoros közepébe nyomultak s egyszersmind folyton több és több friss támadó csapatot vontak a viadatba. Felelete az volt az „ördög ezredes“-nek, hogy a védelem támadássá váljék: a sereg minden ponton előre tör. S a mint meglátta a sereg, hogy a magyar ágyúk előre tolattak, hogy mindenünnen óriási lelkesedéssel tör elő a sereg, eget verő orditozásba tört ki, őrjöngve a dűh- és harczi tűztől az orosz hadállás felé nyomult, — — — még egy lépés s az orosz gyalogosok első sorai rendenként fognak hullani — — midőn egy dörgés, iszonyubb mint egy sziklaomlás, mintha az ég minden villáma, dörgése szólalt volna meg, s egy második — — — s a lelkesült magyar sereg első sorai, a bátrak legbátrabbjai elhulltak.

— Utánam! — orditott az „ördögezredes“ s utána tette: — ott biztos a halál. — Csákó nélkül, fegyver nélkül csak egy szál karddal kezében repült a Ferdinánd-lovasok egy századával az orosz hadállásnak. Már Urhegyi ott volt akkor.

— Éljen a haza! Hurráh! Győzelem, — — egy pillanat alatt mennydörgésszerü robaj, puskaropogás, közbe a csapatok kürtöseinek vesztjósló tárogatói — — iszonyú! A csata rövid de elhatározó. Nem ropog a puska, zaj sincs, csak foly az ádáz kéz tusa. Az emberek foggal tépik egymást; most egyik sem ismer már a másikra. — De egy helyen még élénk a zaj. Mintegy 20—30 lovas egy orosz üteget foglal el éktelen kiáltozások közt; a vezénylő Urhegyi Miklós

— Éljen a haza! Éljen a szabadság! Győzelem! Rés a muszka vonalon — — — még erre figyelmez a vezér-ezredes, Dobsa. Sejti, hogy Urhegyi van ott, odavágtat, komolyan megparancsolja, hogy még a szoros megmenthető, ha Urhegyi némely emberrel azonnal a lejtőre siet, s köveket hengerit a szoros elfoglaló oroszra. Minden kő százat csinál mire leér; menjetek 200-an s a kőzápor sáskaként nyomja agyon az orosz sereget.

— Végórámban neked hagyom Borist, — szólt az ezredes — annak mentsd magad — — — s elvágtatott, de vesztére. A magyar sereg romjai nem birtak ellenállni a folyton előtörő s mindig uj orosz csapatoknak, nem is hátráltak már, mert nem volt ki — — — s mire a hold fölvonta éjfél felé álmos szempilláját, láthatta a vérvirágot, melyet a hű honfiak ültettek a szent haza határinál. S ha ezen virágok beszélni tudnának; ha ugy estenden szép holdfény, s a finom, lágy esti szél andalitó zenéje mellett regélnék egymásnak élményeiket, legtöbbet tudna beszélni ama jegenye fenyő, mely oly sötéten nyujtja ki ágait a földre, mintha oltalmazni akarna valamit, mintha mondani akarná: szent e hely; itt egy sors üldözött kebel talált nyugalmat; távozz vándor, ne háborgasd csendes pihenését . . . Ő, ki itt nyugszik, anyjának ölebe hajtotta fejét, tőle megkapta azt, mi után rég vágyódott, szivének csendes nyugalmát. Apátlan, anyátlan árva volt, a természet gyermeke, s azt is megkapta, mit megérdemelt, nevét — — — — — — — ő Karczag Jakab. —

* * *

Elvonultak a harczi fellegek. A békesség hógalambja szárnyalta be az országot; a béke malasztja megihlette a koronás főt; a miért reményt vesztve küzdött a nemzet — ő megadta azt: a szent Szabadságot.

* * *

Csöndes, derült, holdvilágos éjjel két vándor áll meg a „borgói szoros“-ban. A mint látszik: egy férfi és egy nő. Fölöttük egy vadgalamb szárnycsattogása hallatszik; figyelmesekké lesznek — s a mennyire a férfiu tájékozhatja magát, megáll egy jegenyefenyő előtt, melyre a léptek neszére elriasztott vadgalamb szállt. — Az idővel az elhunyt emlékezete is öregbednetett az éji látogatók lelkében, mert zokogva térdepelnek a jegenyefenyő előtt; két szív szerelme nyugszik itt.

— Itt nyugszik Dobsa, — szól a férfiu — mig nem tudta, hogy ki önmaga, addig téged szeretett Boriskám, ezért lett katona. — — — De kiszenvedett, nyugodjék békében.

* * *

Husz év mennyi idő! azóta megnépesült a debreczeni temető is. Mennyi fájdalmas emlék, csak az unokák sirathatják tán a szent hamvakat — — — Urhegyi és Boriska gyermekei.

12 frtért kelt el, — hiába mindennek van divatja, most divat a drága faj baromfi, — s ha valamely szerény tenyésztő, bármely faj baromfi törzseért jólélekkel 4—5 forintot kérne, ráfognák, hogy az nem lehet jó s tiszta faj, de ha ugyanazokért 15 forintot kér, mindjárt kitünő fajjá válik. Tessék — most már elképzelni egy közép sorsban levő földmivest, ki hivatásánál fogva is baromfitenyésztéssel foglalkozik, — ebben a milionfele adókkal megspékelt világban, hogy adjon vagy adhat-e egy-egy törzs Plymouth-Rocks vagy Langsbán csirkéért vagy tyúkért 8—12 forintot; ily árt adhat egy-egy baromfi kedvelő, ki megveszi valamely kiállitáson vagy vásáron a neki megtetsző baromfi-fajtörzset legnagyobbrészt azért, mert ma divat ilyen jószágot vásárolni, de a szegényebb osztály ily árt a legjobb akarata mellett sem adhat érte.

Hogy a jobb minőségü faj baromfiak a köznép között oly lassan terjednek el, második okául főleg az hozható fel, hogy azokat alig ösmeri, s ha egyik-másik látásból ösmeri is őket, nincs bizalommal hozzá, mert azon általános hiedelem van elterjedve, hogy azok finyásak, a hideget nem szivelik, s hogy sokat esznek, s keveset tojnak, s azonkivül a beszerzendő törzsek árait túlmagasnak találja.

Sokat gondolkoztam azon, hogy a jobb minőségü baromfiak elterjesztését a köznépnel mi úton s módon lehetne leghathatósabbau előmozditani? s azon meggyőződésre jöttem, hogy a magas kormány, annélkül — tekintve a czélt — hogy az államháztartás budgetjét számbavehető összeggel megterhelné, igen hathatós módon segithetne ezen a dolgon olyformán, hogy az országban levő számos gazdasági tanintézetek, földmivelési iskolák s esetleg a vinczellér képezdék mellett, egy-egy nagyobb mérvü faj baromfi-tenyészdét állitana fel, s aztán az ott nevelt baromfiakat mérsékelt árakon bocsájtaná, nem a kereskedők, de csakis igazolt baromfitenyésztők rendelkezésére, s igy aztán az igaz, hogy eleinte igen sok — ha szabad e kifejezést használnom — felvér baromfi egyed származnék, de egy évtized lefolyása alatt baromfi-tenyésztésünk annyira átalakulna, hogy bátran kiállhatnók e tekintetben is külfölddel a versenyt.

Aztán az ily, fentebb vázolt tenyészdék időszakonként hol egy, hol más helyen az általuk tenyésztett baromfiakból bemutatásokat — nem kiállitásokat — rendezhetnének, hol a nagy közönség teljesen dijtalanul szemlélhetné a bemutatandó jelesebb faj baromfiakat, s ily alkalmakkor önkénytelenül összehasonlitást tenne a már meglévő, ugyszólván silány baromfi s a bemutatottak között, önkénytelenül is a jobb minőségünek pártjára állana annyival is inkább, ha látná azt, hogy illendő árért szerezheti be biztos helyről a megkedvelt faj baromfit, s ha aztán az ily bemutatások alkalmával az esetleges baromfi-tenyésztési vándor tanár — á la méhészeti, borászati, vándor tanár — szakszerü előadást tartana, s egyuttal bemutatná a mai kor kivánalmainak megfelelő baromfi-tenyésztési segédeszközöket, esetleg egy minta baromfi házat, azt hiszem ennek is lenne oly nagy — ha nem nagyobb — eredménye, mint a méhészeti vándor tanárok előadásainak. Az igaz, ha e torvem valósulna, biz ez nem tetszenék egy-egy felkapott faj baromfi tenyésztőnek, mert nem monopolizálhatván e tért, a megindulandó concurentia érzékeny veszteségeket okozna nekik, de a közérdek minden esetre igen sokat nyerne e concurentia által, — s a reá forditandó összegnek igen busás kamatjait hozná meg; nekem legalább ez a meggyőződésem, aki pedig a fentebb irottakat nem hiszi el, igen szivesen veszem, ha e becses lapok hasábjain, — s tekintetes szerkesztő ur beleegyezésével — azoknak valótlanságát tényekkel dönti meg.

Jaszenovai.

Felelős szerkesztő: ***Wittinger Antal.***

Kiadó-laptulajdonos: ***Feigl Gyula.***

1072|890.

Árverési hirdetményi kivonat.

A kőszegi kir. járásbiróság, mint telekkönyvi hatóság, közhirré teszi, hogy **Haderer József** min: gyámja kisk. **Haderer Károly** és **János** végrehajtatónak, **Kirmann Ferencz** és neje **Schmall Teréz** végrehajtást szenvedő ellen 200 frt tőkekövetelés és járulekai iránti végrehajtási ügyében a szombathelyi kir. trvszék, a kőszegi kir. járásbiróság területén levő **Léka** határában fekvő, a lékai 74. sz. tjkvben A. I. 2—14. sor 83 hsz. 1 nyolczad telkü ingatlanra az árverést 507 frban ezennel megállapitott kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az

1891. évi február hó 16-ik napján délelött 10 órakor Léka község házánál

megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10 százalékát készpénzben, vagy az 1881: LX. t.-cz. 42. § ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában, kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t.-cz. 170. § a értelmében a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Kőszegen, 1890. évi október hó 13. napján.

A kőszegi királyi járásbiróság mint telekkönyvi hatóság.

Dr. Saáry,
kir. aljárásbiró.

Vasuti menetrend.

Klm.	Állomások.		sz. vegyes vonat II. III. oszt. kocsikkal reggel	d. u.	este.
	Budapesti idő.				
—	**Köszeg**	ind.	5^{15}	12^{04}	6^{03}
6	Lukácsháza	(m. h.)	5^{29}	12^{17}	6^{24}
12	Német-Gencs	(m. h.)	5^{46}	12^{33}	6^{41}
18	**Szombathely**	érk.	6^{01}	12^{47}	6^{56}
—	**Szombathely**	ind.	6^{45}	3^{30}	7^{15}
7	Német-Gencs	(m. h.)	7^{01}	3^{46}	7
13	Lukácsháza	(m. h.)	7^{18}	4^{03}	7^{48}
18	**Köszeg**	érk.	7^{31}	4^{16}	8^{01}

Szép minták magánvevőknek ingyen és bérmentve.

Eddig nem létezett **mintakönyvek** szabók számára bérmentetlen és csak 20 frtnyi betéttel, mely megrendelés után leszámitásba vétetik.

Öltözékeknek való kelmék.

Peruvien és Dosking a magas klérus számára, szabályszerü kelmék cs. és kir. **tiszti egyenruháknak, aggharczosok-, tüzoltók-, tornászok- és libériáknak, biliárd- és játékasztalokra** való posztó, (loden), vizhatlan **vadászkabátoknak, mosókelmék, utazópiaidek 4—14 frtig** stb. Aki olcsó, tisztességes, tartós, tiszta gyapjus posztóárúkat és nem olcsó rongyokat, melyek minden oldalról vevésre ajánltatnak és alig érdemesek a szabó ollójára, akar venni, forduljon

Stikarovsky Jánoshoz Brünnben

Ausztria-Magyarország legnagyobb posztógyára.

Fel milliónyi állandó raktárom- és világüzletemnél könnyen érthető, hogy sok maradék található; minden okosan gondolkozó ember belátnatja, hogy olyan kis maradékokból és szelvényekből nem küldhetők szét minták, mivel pár száz mintarendelések mellett rövid idő alatt mi sem maradna meg, és azért az tiszta szédelgés, ha posztóczégek mind a mellett hirdetnek maradék- és szelvénymintákat, mely esetben a mintaszeletek egész darabokból és nem maradékból valók; az efféle eljárás könnyen felfogható. — Maradékok, melyek nem tetszenek, átcseréltetnek, vagy a pénz visszaküldetik. A maradékok megrendelésénél a czim, hosszuság és az ár kiveendők. — Szétküldés utánvét mellett csak 10 frton felül bérmentve. — Levelezés német, magyar, cseh, lengyel, olasz és franczia nyelven.

Gyors és biztos segitség gyomorbajok s azok következményei ellen.

Az egészség fentartására, az életnedvek s ennek folytán a vérnek tisztitására és tiszta állapotban való fentartására és a jó emésztés elősegitésére a legjobb s leghathatósabb szer a már is mindenütt ismeretes és kedvelt

életbalzsam Dr. ROSA-tól.

Ezen életbalzsam a legjobb s leggyógyhatásosb gyógyfüvekből a leggondosabban van készitve s különösen minden emésztési bajok, gyomorgörcs, étvágyhiány, savanyus f lbilfogés, vértólulás, aranyeres bajok stb. stb. ellen teljesen hathatósnak bizonyul. Ily kitünő hatásai következtében ezen életbalzsam egy bebizonyult, megbizható háziszerevé lett a népnek. **Ára egy nagy üveggel 1 frt, kis üveggel 50 kr. Ellemerő iratok ezrei bárkinek betekintés végett rendelkezésre állnak.**

Védjegy

Óvás! Hamisitások elkerülése végett, mindenkit figyelmeztetek, hogy az egyedül általam az eredeti utasitás szerint készitett „Dr. ROSA-féle életbalzsam" minden üvecskéje kék burokba van csomagolva, melynek hosszoldalain „Dr. ROSA életbalzsama a „fekete sashoz" czimzett gyógyszertárból, FRAGNER B. Praga 205—III." német, cseh, magyar és francia nyelven olvasható, széles felein pedig az ide nyomott védjegy látható.

Dr. ROSA életbalzsama valódian kapható csak a készitő

FRAGNER B.

főraktárában, gyógyszertár a „fekete sashoz" Prágában 205—III., és BUDAPESTEN Török József úr gyógyszerésznél, király-utcza 12. sz. **Budai Emil úr városi gyógyszertárában a** Városház-téren.

Az osztrák-magyar monarchia minden nagyobb gyógyszertárában van raktár ezen életbalzsamból.

Ugyanott kapható.

prágai általános házi-kenőcs

több ezer hálanyilatkozattal elismert **biztos gyógyszer** mindenféle gyuladások, sebek és genyedések ellen. Ezen kenőcs biztos eredménynyel használható a női emlő gyuladásánál, a tej tespedésénél s az emlő megkeményedésénél szüléskor, kelevénynél, vérdaganatoknál, genyes fakadékoknál, pokolvarnál, körömgyöknél, az ugynevezett körömféregnél, elkeményedéseknél, felpuffadásoknál, mirigydaganatoknál, zsirdaganatoknál, érzéketlen tagoknál stb. Minden gyuladást, daganatot, elkeményedést, felpuffadást a legrövidebb idő alatt eltávolit; s ahol már genyedés mutatkozik, ott a daganatot legrövidebb idő alatt fájdalom nélkül telszivja, kiéreti és kigyógyitja.

Kapható 25 és 35 krajczáros szelenczékben

Óvás! Miután a prágai általános házikenőczöt sokszor utánozzák, mindenkit figyelmeztetek, hogy ez eredeti utasitás szerint csak nálam lesz készitve, s csak akkor valódi, ha a sárga ércszelencze, melyben töltetik, vöröshasználati utasitásokba (melyek 9 nyelven nyomvák) és kék kartonba, melyen az ide nyomott védjegy látható — burkolva van.

HALLÁSI BALZSAM a legbebizonyultabb számtalan próbatét által legbiztosabbnak elismert szer a nehézhallás kigyógyitására s az egészen elvesztett hallási tehetség visszanyerésére. **Egy üveg ára 1 frt.**

Legnagyobb brünni szétküldési áruház
Ticho Fülöptől,

Krautmarkt. 21. BRÜNN Rathhausgasse 17. sz.

Szétküld postautánvéttel vagy előfizetés mellett:

Egy Maradék

brünni posztó-szövetet, 3·10 méter, egy teljes férfiöltönyre, jó minőségben csak	frt	5.—
brünni posztó-szövetet, 3·10 meter, egy teljes férfiöltönyre, finom minőségben csak	frt	8.—
brünni posztó-szövetet, 3·10 meter, egy teljes férfiöltönyre, leglinomabb minőségben csak	frt	10.75
brünni posztó-szövetet, fekete szinben, 3·10 m., egy salon-öltönyre, igen tartós, csak	frt	9.—
2 meter, egy felöltőre, a legujabb szinben és szövetnemben, csak	frt	6.—
mosható kártolfonal, (mosásért biztositattik), a legujabb dessiuben és szinben, 6·40 m., egy teljes férfiöltönyre, csak	frt	3.—
Egy maradek lenvászon, czérnázott áru, mosható és csodálatos minta, 6·40 meter, egy teljes férfiöltönyre, csak	frt	4.—
Egy vállravető, czérna, 9 negyed hosszu, frt 1.20; tiszta gyapju, 10 negyed hosszu	frt	4.—
egész fekete, selyemállal (Cachemir kendő gyászra	frt	4.50

Női ruha-szövetek

mindenféle szövő nemben, kivitelben és szinben, a legujabb és legdivatosabban a tavaszi és nyári időszakra 1891/92.

Egy egész öltönet
dupplaszeles.

jó minőségben 10 meter	frt	3.50
jobb „ 10 meter	frt	6.—
finom „ 10 meter	frt	8
finomabb minőségben tiszta gyapju 10 meter	frt	9.—
legfinomabb minőségben tiszta gyapju 19 meter	frt	13.—

franczia áru.

Fekete Cachemir,
lengyel készitmény,
sima, csikos vagy virágos:

1 öltözet 10 meter, sima	frt	4.50
1 öltözet 10 meter, csikos	frt	5.50

a legfinomabb nemben.

Angol Zephyr (vásznak),
legfinomabb és legalkalmasabb házi és utczai öltözéknek. **Uj!!**

1 egész öltöny Ia, 10 meter	frt	5.50
1 egész öltöny IIa, 10 meter	frt	4.—

Franczia
Voiles
(Satins),
mosásra biztositék.

Egy teljes ruha
10 meter:

jó minőségben	frt	2.80
finom „	frt	3.50
legfinomabb minőségben	frt	4.50
atlasz-minőségben	frt	6.—

Jute-függöny
török minta, egész hosszában

első minőség	frt	3.50
második minőség	frt	2.50

Tunis-függöny
aranynyal átszöve, gyönyörü csikossal és bojttal ellátva, teljes hosszában, mindenféle szinben | frt | 4.50

Egy garnitura,
két ágy- és egy asztalteritő

jute-ből	frt	3.50
ripsből	frt	4.50

Manilla-futószőnyeg,
igen tartós,

egy maradék 10—11 meter	frt	3.40

Lennáruk:

Egy darab = 30 bécsi röf.

ára darabonkint:

Rumburgi széklenn, 5/4 széles	frt	6.50
Rumburgi Oxford valódi sziu Ia.	frt	6.50
Rumburgi „ „ „ IIa	frt	4.50
Chiffon, igen jó minőség á frt 4,50, 5.50, 6.50 egész	frt	9.—
Házivászon, 4 negyed széles	frt	4.50
5 negyed széles	frt	5.50
Stefánia-vászon, 5 negy. széles teljes pótlék a lenfonálnak	frt	9.—
Atlasz-Gradl, ágybehuzókra Ia.	frt	8.50
IIa.	frt	5.50
Lenszövet varrás nélkül darabja 2 meter hosszu	frt	1.10
Canevas, Ia. min. ágybehuzókra	frt	6.—

Hölgy-ingek, chiffonból vagy erős lenvászonból csipkével, 6 drb frt 3.75

legjobb rumburgi fonállal és svájczi himzéssel 6 darab frt 6.—.

Pompásan elkészitett mintakönyvek ingyen és bérmentesen küldetnek. — Minták kivánság szerint minden árucsikkből ingyen és bérmentesen küldetnek.

Nyomatott Feigl Gyula könyvnyomdájában Kőszegen.